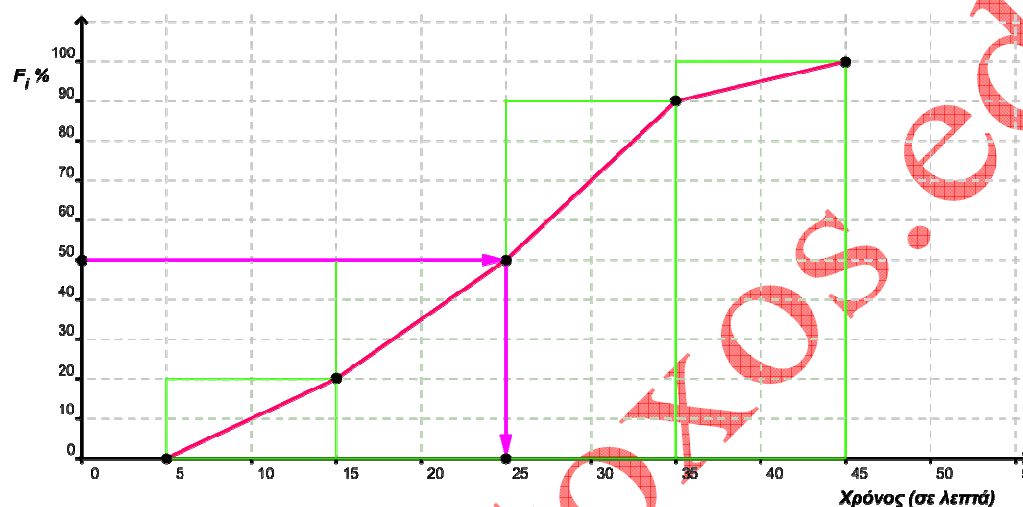

Απαντήσεις στα Μαθηματικά και Στοιχεία Στατιστικής 2012
ΘΕΜΑ Α
A.1. Σχολικό βιβλίο, σελ. 31

A.2. Σχολικό βιβλίο, σελ. 148

A.3. Σχολικό βιβλίο, σελ. 96

A.4. α. → Λ   β. → Σ   γ. → Λ   δ. → Σ   ε. → Σ

ΘΕΜΑ Β
B.1. Στο ιστόγραμμα $F_i\%$ σχεδιάζουμε το πολύγωνο αθροιστικών σχετικών συχνοτήτων τοις εκατό και προκύπτει ότι $\delta=25$.

B.2. Το μέγεθος του δείγματος n ισούται με $\sum_{i=1}^4 v_i = 7\alpha + 4$

Από το ιστόγραμμα αθροιστικών σχετικών συχνοτήτων % έχουμε ότι:

$$F_2 = 0,5 \Leftrightarrow \frac{N_2}{n} = 0,5 \Leftrightarrow \frac{4\alpha - 2}{7\alpha + 4} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \alpha = 8.$$

 Ο πίνακας συχνοτήτων συμπληρώνεται με βάση το ιστόγραμμα αθροιστικών σχετικών συχνοτήτων ($F_i\%$) και με χρήση των τύπων:

$$f_i\% = 100 \frac{v_i}{n}, \text{ για } i=1, \dots, 4$$

$$N_i = v_1 + v_2 + \dots + v_i, \text{ για } i=1, \dots, 4$$

$$F_i = f_1\% + f_2\% + \dots + f_i\%, \text{ για } i=1, \dots, 4$$

Χρόνοι (λεπτά)	x_i	v_i	$f_i\%$	N_i	$F_i\%$	$x_i \cdot v_i$
[5,15)	10	12	20	12	20	120
[15,25)	20	18	30	30	50	360
[25,35)	30	24	40	54	90	720
[35,45)	40	6	10	60	100	240
ΣΥΝΟΛΟ	-----	60	100	-----	-----	1440

B.3. Για τον υπολογισμό της μέσης τιμής έχουμε:

$$\bar{x} = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^k x_i v_i = \frac{1}{60} \sum_{i=1}^4 x_i v_i = 24$$

Για τον υπολογισμό της διακύμανσης έχουμε:

$$s^2 = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^k (x_i - \bar{x})^2 \cdot v_i = \frac{1}{60} \sum_{i=1}^4 (x_i - 24)^2 \cdot v_i = 84$$

Άρα: $s = \sqrt{84} = 9,17$ λεπτά.

B.4. Έστω y το ποσοστό των μαθητών που χρειάστηκαν χρόνο στο διάστημα $[37,45)$. Επειδή θεωρούμε πως οι παρατηρήσεις μας είναι ομοιόμορφα κατανομημένες σε κάθε κλάση έχουμε:

$$\frac{c'}{c} = \frac{f_i' \%}{f_i \%} \Leftrightarrow \frac{45-37}{45-35} = \frac{f_i' \%}{10} \Leftrightarrow f_i' \% = 8\%.$$

Επομένως, το 8% των μαθητών χρειάστηκε τουλάχιστον 37 λεπτά για να λύσει το μαθηματικό πρόβλημα.

ΘΕΜΑ Γ

Έστω τα ενδεχόμενα:

Γ: ο μαθητής μαθαίνει Γαλλικά με: $P(\Gamma) = \frac{3v}{v^2 + 1}$

I: ο μαθητής μαθαίνει Ισπανικά με: $P(I) = \frac{v+2}{v^2 + 1}$

Επίσης: $P(\Gamma \cap I) = \frac{v+1}{v^2 + 1}$.

Γ.1. Είναι:

$$\begin{aligned} P(\Gamma \cap I) &= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2(\sqrt{x^2 + 3} - 2)}{x^2 + x} = 2 \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{x^2 + 3} - 2}{x^2 + x} = 2 \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(\sqrt{x^2 + 3} - 2)(\sqrt{x^2 + 3} + 2)}{x(x+1)(\sqrt{x^2 + 3} + 2)} = \\ &= 2 \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + 3 - 4}{x(x+1)(\sqrt{x^2 + 3} + 2)} = 2 \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 - 1}{x(x+1)(\sqrt{x^2 + 3} + 2)} = 2 \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x-1)(x+1)}{x(x+1)(\sqrt{x^2 + 3} + 2)} = \\ &= 2 \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x-1}{x(\sqrt{x^2 + 3} + 2)} = 2 \cdot \frac{-1-1}{-1(\sqrt{(-1)^2 + 3} + 2)} = 2 \cdot \frac{-2}{(-1) \cdot (2+2)} = 2 \cdot \frac{-2}{-4} = 1. \end{aligned}$$

Άρα $P(\Gamma \cup I) = 1$ και επειδή ο δειγματικός χώρος αποτελείται από απλά ισοπίθανα ενδεχόμενα θα είναι $\Gamma \cup I = \Omega$, δηλαδή το $\Gamma \cup I$ είναι βέβαιο ενδεχόμενο.

Γ.2. Σύμφωνα με τον προσθετικό Νόμο των Πιθανοτήτων είναι:

$$\begin{aligned} P(\Gamma \cup I) = P(\Gamma) + P(I) - P(\Gamma \cap I) &\Leftrightarrow 1 = \frac{3v}{v^2 + 1} + \frac{v+2}{v^2 + 1} - \frac{v+1}{v^2 + 1} \\ \Leftrightarrow v^2 + 1 = 3v + v + 2 - v - 1 &\Leftrightarrow v^2 - 3v = 0 \Leftrightarrow v(v-3) = 0 \Leftrightarrow v = 3 \end{aligned}$$

Γ.3. Ισχύει: για $n=3$ είναι: $P(\Gamma) = \frac{9}{10}, P(I) = \frac{5}{10}, P(\Gamma \cap I) = \frac{4}{10}$.

$$P((\Gamma - I) \cup (I - \Gamma)) = P(\Gamma - I) + P(I - \Gamma) = P(\Gamma) - P(\Gamma \cap I) + P(I) - P(\Gamma \cap I)$$

$$= P(\Gamma) + P(I) - 2P(\Gamma \cap I) = \frac{9}{10} + \frac{5}{10} - \frac{8}{10} = \frac{6}{10}$$

Γ.4. Επειδή τα απλά ενδεχόμενα είναι ισοπίθανα έχουμε ότι:

$$P(\Gamma \cap I) = \frac{N(\Gamma \cap I)}{N(\Omega)} = \frac{32}{N(\Omega)}$$

Από το προηγούμενο ερώτημα γνωρίζουμε ότι: $P(\Gamma \cap I) = \frac{4}{10}$, επομένως θα είναι:

$$\frac{4}{10} = \frac{32}{N(\Omega)} \Leftrightarrow N(\Omega) = 80$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1. Η συνάρτηση $f(x) = \frac{1 + \ln^2 x}{x}, x > 0$ είναι παραγωγίσιμη με:

$$f'(x) = \frac{(1 + \ln^2 x)' \cdot x - (1 + \ln^2 x) \cdot (x)'}{x^2} = \frac{2 \ln x \cdot \frac{1}{x} \cdot x - (1 + \ln^2 x) \cdot 1}{x^2} = \frac{\ln^2 x - 2 \ln x + 1}{x^2} =$$

$$= -\left(\frac{\ln x - 1}{x}\right)^2 \leq 0 \text{ για κάθε } x > 0.$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow -\left(\frac{\ln x - 1}{x}\right)^2 = 0 \Leftrightarrow \ln x - 1 = 0 \Leftrightarrow \ln x = 1 \Leftrightarrow x = e$$

Άρα, ο πίνακας μονοτονίας της f είναι:

x	$-\infty$	0	e	$+\infty$	
$f'(x)$			$-$	0	$-$
$f(x)$			↘	↘	

Επομένως, η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $(0, +\infty)$.

Δ.2. Το εμβαδόν του ορθογώνιου ΟΚΜΛ θα δίνεται από τη συνάρτηση:

$$E(x) = (\text{βάση}) \cdot (\text{ύψος}) = (\text{ΟΚ}) \cdot (\text{ΟΛ}) = x \cdot f(x) = x \cdot \frac{1 + \ln^2 x}{x} = 1 + \ln^2 x, \quad x > 0 \text{ \& } f(x) > 0,$$

Η συνάρτηση $E(x)$ είναι παραγωγίσιμη με :

$$E'(x) = (1 + \ln^2 x)' = 2 \ln x \cdot \frac{1}{x} = \frac{2 \ln x}{x}, \quad x > 0$$

$$E'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{2 \ln x}{x} = 0 \Leftrightarrow \ln x = 0 \Leftrightarrow \ln x = \ln 1 \Leftrightarrow x = 1$$

$$E'(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{2 \ln x}{x} > 0 \Leftrightarrow \ln x > 0 \Leftrightarrow \ln x > \ln 1 \Leftrightarrow x > 1$$

$$E'(x) < 0 \Leftrightarrow \frac{2\ln x}{x} < 0 \Leftrightarrow \ln x < 0 \Leftrightarrow \ln x < \ln 1 \Leftrightarrow x < 1$$

Άρα, ο πίνακας μονοτονίας της E είναι:

x	$-\infty$	0	1	$+\infty$
E'(x)			-	+
E(x)			↘	↗

Επομένως, η E είναι γνησίως φθίνουσα στο $(0,1]$, ενώ είναι γνησίως αύξουσα στο $[1,+\infty)$

Ακόμα η συνάρτηση E παρουσιάζει (ολικό) ελάχιστο στο $x=1$, το ελάχιστο $E(1)=1$ τετραγωνική μονάδα.

Άρα, το εμβαδόν γίνεται ελάχιστο όταν:

βάση = (OK) = $x=1$ και $K(1,0)$, ενώ

$$\text{ύψος} = (\text{ΟΛ}) = f(1) = \frac{1 + \ln^2 1}{1} = 1 \text{ και } \Lambda(1,0)$$

Τότε όμως το ορθογώνιο OKML είναι τετράγωνο.

Δ.3. Έστω $(\eta): y = \lambda_\eta \cdot x + \beta_\eta$ η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης C_f της συνάρτησης f στο σημείο της $\Sigma(1, f(1))$.

Έχουμε:

$$f(x) = \frac{1 + \ln^2 x}{x} \text{ άρα } f(1) = \frac{1 + \ln^2 1}{1} = 1 \text{ και } f'(x) = -\left(\frac{\ln x - 1}{x}\right)^2, \text{ άρα } f'(1) = -\left(\frac{\ln 1 - 1}{1}\right)^2 = -1$$

Είναι $\lambda_\eta = f'(1) = -1$, άρα $(\eta): y = -1 \cdot x + \beta_\eta$

Έχουμε $\varepsilon // \eta \Leftrightarrow \lambda_\varepsilon = \lambda_\eta \Leftrightarrow \lambda_\varepsilon = -1$.

Άρα $(\varepsilon): y = -x + \beta$

Τα σημεία $M_i(x_i, y_i) \in \varepsilon: y = -x + \beta$, άρα: $y_i = -x_i + \beta, i = 1, 2, \dots, 10$

Σύμφωνα με την εφαρμογή 3, σελίδα 99 του σχολικού βιβλίου, οι τεταγμένες y_i των σημείων M_i θα έχουν:

$$\text{Μέση τιμή: } \bar{y} = -1 \cdot \bar{x} + \beta = -1 \cdot 10 + \beta = -10 + \beta$$

$$\text{Τυπική απόκλιση: } s_y = |-1| \cdot s_x = 1 \cdot 2 = 2$$

$$\text{Συντελεστή μεταβλητότητας: } CV_y = \frac{s_y}{|\bar{y}|} = \frac{2}{|-10 + \beta|}$$

Για να είναι το δείγμα των παρατηρήσεων y_i ομοιογενές, θα πρέπει:

$$CV_y \leq 10\% \Leftrightarrow \frac{2}{|-10 + \beta|} \leq \frac{1}{10} \Leftrightarrow |-10 + \beta| \geq 20 \Leftrightarrow -10 + \beta \geq 20 \text{ ή } -10 + \beta \leq -20 \Leftrightarrow \beta \geq 30 \text{ ή } \beta \leq -10$$

Δ.4. Επειδή $A \neq \emptyset$ και $A \cap B \neq \emptyset$ και ο δειγματικός χώρος αποτελείται από απλά ισοπίθανα ενδεχόμενα θα είναι $0 < P(A) \leq 1$ και $0 < P(A \cap B) \leq 1$.

$$\text{Έχουμε: } A \subseteq A \cup B \Rightarrow P(A) \leq P(A \cup B) \xrightarrow{f \searrow (0, +\infty)} f(P(A)) \geq f(P(A \cup B)) \quad (1)$$

$$A \cap B \subseteq A \cup B \Rightarrow P(A \cap B) \leq P(A \cup B) \xrightarrow{f \searrow (0, +\infty)} f(P(A \cap B)) \geq f(P(A \cup B)) \quad (2)$$

Προσθέτοντας τις ανισότητες (1) και (2) κατά μέλη προκύπτει:

$$f(P(A)) + f(P(A \cap B)) \geq 2f(P(A \cup B))$$

Επιμέλεια: Αθανασιάδης Κώστας